

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь магістр

факультет обліку та фінансів

Полтава
2024 – 2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Управління фінансово-економічною безпекою для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Мова викладання державна

Розробник:

Дорошенко Ольга, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

«02» вересня 2024 року

Ольга ДОРОШЕНКО

Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми
Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

«02» вересня 2024 року

Олексій ЗОРЯ

Схвалено головою ради з якості
вищої освіти спеціальності
Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок

Світлана ЗОРЯ

протокол від «02» вересня 2024 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	1-й 072ФБССФР_мд 2024
Семестр	1
Лекції (годин)	26
Практичні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни Управління фінансово-економічною безпекою: формування у здобувачів вищої освіти теоретико-прикладних знань про організацію створення та функціонування ефективного механізму фінансово-економічної безпеки суб'єктів економічних відносин на всіх рівнях з метою забезпечення стабільного розвитку національної економічної системи, створення належних умов для ефективного функціонування суб'єктів економічних відносин на всіх рівнях та формування позитивних соціально-економічних умов для населення.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до програми вступного фахового випробування: Бюджетна система, Фінанси підприємств, Фінансовий аналіз, Банківська система, Страхування.

4. Компетентності:

загальні (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові) (ФК):

ФК02. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

5. Програмні результати навчання / результати навчання:

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР14. Впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості національного господарства.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.	- вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.
ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.	- здійснювати діагностику і моделювання рівня фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання.
ПР14. Впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості національного господарства.	- впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.

6. Методи навчання і викладання

- словесні методи (лекція, пояснення, бесіда);
- наочні методи (демонстрування, спостереження, ілюстрування);
- практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною, науковою літературою, нормативно-правовими актами, робота з джерелами в мережі Інтернет);
- методи усного контролю (опитування);
- методи самостійної роботи (завдання самостійної роботи);
- методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу і новизни навчального матеріалу; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти);
- інтерактивні методи навчання (метод «Займи позицію», дискусії, групові обговорення);
- комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові.

Сутність фінансової безпеки держави. Ієрархічна система економічної безпеки держави. Рівні фінансової безпеки. Організаційно-правові засади становлення та розвитку системи фінансової безпеки в Україні. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави. Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки держави. Теоретичні основи формування системи управління фінансовою безпекою. Компонентний та структурний склад механізму управління фінансовою безпекою.

Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою.

Бюджетна безпека як критерій ефективності бюджетної політики. Інформаційно-аналітичне та нормативне забезпечення бюджетної безпеки. Індикатори оцінки бюджетної безпеки держави (рівень перерозподілу ВВП через бюджет, структура доходів і видатків бюджету, рівень дефіциту бюджету, співвідношення у перерозподілі між державним і місцевими бюджетами). Класифікація основних загроз бюджетній безпеці держави. Прагматизм бюджетного дефіциту у контексті бюджетної безпеки держави: методи фінансування та способи подолання. Проблеми забезпечення бюджетної безпеки держави. Сучасний стан та ресурсне забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання у бюджетній сфері. Поняття боргової безпеки держави, критерії та система індикаторів її оцінки. Поняття про загальну платоспроможність та ліквідність. Мінімальна стандартна модель Світового банку для оцінки боргової безпеки держави. Нова методологія оцінки боргової безпеки держави. Боргова безпека України: критерії оцінки та проблеми забезпечення. Розрахунок та аналіз впливу нетто-боргових виплат на зведений бюджет України. Урегулювання світової кризи заборгованості: дефолти суверенних боржників та забезпечення фінансової безпеки держави. Реструктуризація зовнішньої заборгованості. Стабілізаційні програми МВФ. Кельнська ініціатива. Пакети надзвичайних заходів і механізми «міжнародного кредитора останньої інстанції».

Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою.

Поняття грошово-кредитної безпеки держави. Необхідність державного регулювання в грошово-кредитній сфері. Фактори впливу грошово-кредитної системи на функціонування фінансової системи держави та формування засад її фінансової безпеки. Показники та сучасний стан грошово-кредитної безпеки України. Характеристика адміністративного та економічного підходів (методів) державного регулювання розвитку грошово-кредитної сфери. Інструменти, що можуть застосовуватися в межах державної політики регулювання розвитку грошово-кредитної сфери. Засоби та заходи державного регулювання грошово-кредитного сектору країни, орієнтовані на посилення системи фінансової безпеки держави.

Тема 4. Управління валютною безпекою.

Сутність валютної безпеки держави. Показники виміру валютної безпеки. Теоретичні та практичні аспекти забезпечення валютної безпеки як складової фінансової безпеки України. Стан міжнародних резервів України і вплив економічних факторів на їхню динаміку. Аналіз критеріїв достатності

міжнародних резервів України. Оцінка рівня фінансової та валютної безпеки України. Внутрішні та зовнішні загрози валютній безпеці держави.

Тема 5. Управління банківською безпекою.

Безпека банківської системи як складова національної безпеки держави, її роль у формуванні фінансової та економічної політики держави. Особливості забезпечення безпеки банківської системи України. Політичні, економічні, соціальні фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки банківської діяльності. Систематизація загроз банківській системі України. Грошово-кредитна безпека.

Інформаційно-аналітичне та нормативне забезпечення безпеки суб'єктів банківської сфери. Індикатори та критерії забезпечення безпеки банківської діяльності. Банківська таємниця і її захист. Управління банківською діяльністю у контексті забезпечення фінансової безпеки. Сучасний стан та ресурсне забезпечення фінансової безпеки суб'єктів у банківській сфері.

Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору.

Загальна характеристика небанківського фінансового сектору. Місце безпеки небанківського фінансового сектору в національній безпеці України. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення фінансової безпеки суб'єктів небанківської сфери. Організаційно-методичне забезпечення фінансової безпеки суб'єктів небанківського фінансового сектору. Вплив державного регулювання на фінансову безпеку суб'єктів небанківського фінансового сектору та її нормативне забезпечення. Ресурсне забезпечення фінансової безпеки суб'єктів небанківського фінансового сектору. Сутність інвестиційної безпеки. Формування системи інвестиційної безпеки держави та механізм її забезпечення. Інформаційно-аналітичне та нормативне забезпечення фінансової безпеки фондового ринку. Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави. Сучасний стан фінансової безпеки фондового ринку України.

Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств.

Фінансова безпека підприємства: суть і передумови формування. Реалізація інтересів підприємства як основа забезпечення його економічної та фінансової безпеки. Загрози фінансовим інтересам підприємства. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. Критерії оцінки та проблеми забезпечення фінансової безпеки підприємства. Теоретико-методологічні основи управління фінансовою безпекою підприємства. Класифікація і декомпозиція фінансової безпеки підприємства як об'єкта управління. Система інформаційного забезпечення управління фінансовою безпекою підприємства. Системи і методи аналізу фінансової безпеки. Системи і методи планування фінансової безпеки підприємства. Система контролінгу фінансової безпеки підприємства.

Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств.

Підходи до розуміння сутності фінансової безпеки домогосподарств. Особливості фінансової безпеки домашнього господарства

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма здобуття освіти			
	072ФБССФР_мд 2024			
	усього	у тому числі		
		л	п	с. р.
Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові	18	4	2	12
Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою	20	4	4	12
Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою	18	2	4	12
Тема 4. Управління валютною безпекою	18	4	2	12
Тема 5. Управління банківською безпекою	20	4	4	12
Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору	18	2	2	14
Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств	20	4	2	14
Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств	18	2	4	12
Усього годин	150	26	24	100

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

Назви тем	Кількість годин	
	денна форма здобуття освіти	
	072ФБССФР_мд 2024	
	у тому числі	
Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові	2	
Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою	4	
Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою	4	
Тема 4. Управління валютною безпекою	2	
Тема 5. Управління банківською безпекою	4	
Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору	2	
Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств	2	
Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств	4	
Усього годин	24	

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назви тем	Кількість годин
	денна форма здобуття освіти
	072ФБССФР_мд_2024
	у тому числі
Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові	12
Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою	12
Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою	12
Тема 4. Управління валютною безпекою	12
Тема 5. Управління банківською безпекою	12
Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору	14
Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств	14
Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств	12
Усього годин	100

10. Індивідуальні завдання

Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання завдань самостійної роботи. Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою по навчальній дисципліні «Управління фінансово-економічною безпекою». Реалізація даного напрямку роботи по дисципліні «Управління фінансово-економічною безпекою» для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти передбачається шляхом підготовки тез доповідей, підготовки до практичних занять, екзамену, а також виконання завдань самостійної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання
ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.	1) опитування; 2) виконання вправ на практичних заняттях; 3) виконання завдань самостійної роботи (практичних завдань); 4) підготовка тез доповідей; 5) екзамен.
ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.	1) опитування; 2) виконання вправ на практичних заняттях; 3) виконання завдань самостійної роботи (практичних завдань); 4) підготовка тез доповідей; 5) екзамен.
ПР14. Впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості національного господарства.	1) опитування; 2) виконання вправ на практичних заняттях; 3) виконання завдань самостійної роботи (практичних завдань); 4) підготовка тез доповідей; 5) екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	підготовка тез доповідей ¹	екзамен	
Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові	3	3	3			9
Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою	3	3	3			9
Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою	3	3	3			9
Тема 4. Управління валютною безпекою	3	3	3			9
Тема 5. Управління банківською безпекою	3	3	3			9
Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору	3	3	3			9
Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств	3	3	3			9
Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств	3	3	3			9
Підготовка тез доповідей	-	-	-	8	-	8
Всього	24	24	24	8	-	80
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	24	24	24	8	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти готують тези доповіді з виступом на науково-практичній конференції, при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією на останньому занятті.

Шкала та критерії оцінювання

опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
2	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про достатній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
1	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання фрагментарної відповіді, що свідчить про базовий рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
0	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує за виконані на практичних заняттях вправи у випадку вірного розв'язання задачі без помилок та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
2	здобувач вищої освіти отримує за виконані на практичних заняттях вправи у випадку часткового розв'язання задачі з незначними методологічними чи арифметичними помилками, що свідчить про достатній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
1	здобувач вищої освіти отримує за виконані на практичних заняттях вправи у випадку часткового розв'язання задачі зі значними методологічними помилками, що свідчить про базовий рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.

0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених виконаних вправ, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
----------	---

виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує за виконані завдання самостійної роботи за кожну тему у випадку правильного виконання завдання та належного його оформлення, що свідчить про високий рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
2	здобувач вищої освіти отримує за виконані завдання самостійної роботи за кожну тему у випадку розв'язання задачі з арифметичними помилками чи незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
1	здобувач вищої освіти отримує за виконані завдання самостійної роботи за кожну тему у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про достатній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених виконаних вправ, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

підготовка тез доповіді

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	здобувач вищої освіти отримує у випадку підготовки наукових тез та виступі з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській, студентській науково-практичній конференції, засіданні наукового гуртка, підсумковій конференції (круглому столі) за результатами вивчення дисципліни, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
4	здобувач вищої освіти отримує у випадку підготовки наукових тез доповіді (без виступу) на міжнародну, всеукраїнську, студентську науково-практичну конференцію, засідання наукового гуртка, підсумкову конференцію (круглий стіл) за результатами вивчення дисципліни, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.

	безпеки.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності підготовлених наукових тез доповіді на міжнародну, всеукраїнську, університетську конференцію, підсумкову конференцію (круглий стіл) за результатами вивчення дисципліни, що не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни

**Шкала та критерії оцінювання екзамену
(2 теоретичних питання та 1 практичне завдання)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання	
5	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання без помилок та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
4	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання з незначними зауваженнями, що свідчить про достатній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
3	здобувач вищої освіти отримує за неповну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про середній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
1 - 2	здобувач вищої освіти отримує за фрагментарну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про базовий рівень здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Практичне завдання	
10	здобувач вищої освіти отримує за практичне завдання у випадку вірного розв'язання задачі без помилок та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
7 - 9	здобувач вищої освіти отримує за практичне завдання у випадку розв'язання задачі з арифметичними помилками, що свідчить про достатній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.

4 - 6	здобувач вищої освіти отримує за практичне завдання у випадку розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про середній рівень вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
1 - 3	здобувач вищої освіти отримує за практичне завдання у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про базовий рівень здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, під'єднаний до мережі Internet. Програмне забезпечення: OS Windows, MS Office, PowerPoint, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, доступ до інтернет-ресурсів, онлайн платформа Google Meet. Мультимедійне обладнання (проектор), дошка аудиторна, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle, репозитарій ПДАУ.

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перескладання:** виконання та перескладання здобувачами вищої освіти за всіма формами контролю здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<http://surl.li/tugpjh>) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<http://surl.li/kxsxey>). До семестрового контролю здобувачі вищої освіти допускаються у разі виконання всіх видів робіт, передбачених робочою програмою;

- **щодо академічної доброчесності:** здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (<http://surl.li/tecyhx>). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Процедура розгляду справ щодо порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу здійснюється згідно з Положенням про Комісію з академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (<http://surl.li/wperxc>). Спеціальні та локальні нормативно-правові

акти з питань забезпечення академічної доброчесності представлено на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ (<http://surl.li/dvigaf>);

- **щодо відвідування занять:** у відповідності до п. 7.9.11 Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<http://surl.li/tugpjh>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету;

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** здійснюється у відповідності до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (<http://surl.li/emjzef>);

- **щодо оскарження результатів оцінювання:** оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<http://surl.li/kxsxey>).

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Актуальні проблеми забезпечення економічної безпеки в Україні : колек. монографія / за ред. Я. Я. Пушака та Я. С. Піцура. Львів : Ліга-Прес, 2017. 368 с.

2. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2020. 356 с.

3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства Економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовт. 2013 р., № 1277 / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13/print>.

4. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

Допоміжні:

1. Біла С. О., Левченко О. Т. Шляхи погашення зовнішньої заборгованості та ризики дефолту: світовий досвід. *Економіка та суспільство: електронне наук. фак. видання Мукачівського державного університету*. 2018. Вип. 14. С. 76–86. URL: <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/40117>.

2. Білий Ю. М. Загрози фінансовій безпеці України: смисловий простір державно-управлінського змісту та класифікація. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 17. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2018/23.pdf.

3. Богацька. Валютні відносини України та МВФ. *Інфраструктура ринку : електронний наук.-практ. журнал*. 2018. Вип. 18. С. 17–11. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/4.pdf.
4. Бюджетна безпека України в координатах гібридних загроз фінансовій системі. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2593/>.
5. Висоцька І. Б., Нагірна О. В. Сучасний стан страхового ринку України та його фінансова безпека. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2018. Вип. 2. С. 28–39.
6. Глобальний борг та новітні тренди боргових потоків капіталу: можливості для України. Київ : Експертно-аналітичний центр «Оптіма». 2019. URL: http://optimacenter.org/userfiles/Debt_Ukr_risks_5.pdf.
7. Гудзувата О. О. Механізми реалізації грошово-кредитної політики в системі зміцнення фінансової безпеки України : дис. д-ра екон. наук: 21.04.01. Київ, 2019. 421 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/public/File/aspirantura/Gudzovata_Dyser_2.pdf.
8. Гудзовата О. О. Обґрунтування методів, інструментів та засобів державного регулювання в грошово-кредитній сфері в системі забезпечення фінансової безпеки держави. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 32. С. 43 – 47.
9. Дахнова О. Є. Оцінка стану боргової безпеки України. *Інфраструктура ринку: електронний наук.-практ. журнал*. 2019. Вип. 31. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/95.pdf.
10. Єфіменко Т. Бюджетна політика України в системі інструментів конкурентоспроможності держави / [Електронний ресурс]. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8937/04-Efimenko.pdf?sequence=1>.
11. Іванова А. М. Боргова безпека як індикатор оцінки фіскальної консолідації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 20. Ч. 1. С. 167–171.
12. Індекс сприйняття корупції-2018. URL: <http://cpi.ti-ukraine.org/#>.
13. Кіржецький Ю. І., Кіржецька М. С. Наслідки функціонування неформальної економіки для України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2018. Вип. 2. С. 62–70. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvse/nvse_02_2018/09.Pdf.
14. Коваленко В. В. Вплив грошово-кредитного сегменту національної економіки на рівень монетизації. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 6 (11). С. 432 – 438. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/8483>.
15. Кобко Р. В. Вплив державного регулювання на економічну безпеку ринку страхових послуг України : монографія. Львів : ЛьвДУВС, Растр-7, 2018. 210 с.
16. Котіна Г., Степура М., Кондро П. Боргова безпека України: оцінка, ризики та перспективи. *Схід*. 2017. № 3 (149). С. 10–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2017_3_3.
17. Крупка М. І., Яструбецька Л. С. Фінансова безпека суб'єктів господарювання. Львів : ЛНУ імені Франка, 2018. 320 с.

18. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.
19. Макроекономічний та монетарний огляд. Департамент монетарної політики та економічного аналізу Національного банку України. Грудень 2015. [Електронний ресурс] // Національний банк України: [сайт]. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=17612907&cat_id=26799937
20. Мартинюк В., Зволяк Я., Баранецька О. Фінансова безпека: навч. посіб. Тернопіль : Вектор, 2016. 264 с.
21. Мачугіна М. В. Аналіз валютної безпеки як складової фінансової безпеки України. Ефективна економіка. 2016. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4854>.
22. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : «Растр-7», 2020. 384 с.
23. Меренкова Л. О. Боргова безпека України: теоретичні засади, стан, перспективи. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 704 – 712.
24. Основні засади грошово-кредитної політики на 2020 рік та середньострокову перспективу: схвалено Рішенням Ради НБУ від 10.09.2019 р. № 37-рд URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr037500-19>
25. Петричко М. М. Оцінка рівня бюджетної безпеки України: проблеми та шляхи вирішення. *Економічний простір*. 2015. № 97. С. 140–148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprios_2015_97_16.
26. Петровська С. А., Петровський М. В. Проблеми забезпечення грошово-кредитної безпеки України. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1. С. 311–316.
27. Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: затв. розпорядженням Нацкомісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07.06.2018 р. № 850. Офіційний вісник України. 2018. № 59/№ 82; 26.10.2018. С. 186, 424. Ст. 2086.
28. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 червн. 2018 р., № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> .
29. Редзюк Є. Сквіз-аут фондового ринку. *Дзеркало тижня*. 2018. № 26. URL: https://dt.ua/finances/skviz-aut-fondovogo-rinku-282438_.html.
30. Рекуненко І. І., Бочкарьова Т. О., Кононенко С. В. Оцінка рівня фінансової безпеки України. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 40. С. 211–216. http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_40_40.
31. Ситник Н. С., Субицька Д. Я. Бюджетна безпека України: загрози та напрями її зміцнення. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 34. С. 167 – 171.
32. Соломіна Г. В. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва : навч. посіб. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
33. Школьник І. О., Івашина А. О. Критерії оцінки боргової стійкості: світова та вітчизняна практика. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 799–806.

Інформаційні ресурси

1. Академія фінансового моніторингу. URL: <https://finmonitoring.in.ua>.
2. Асоціація український банків. URL: <https://aub.org.ua>.
3. Асоціація фінансистів України. URL: <http://www.afu.org.ua>.
4. Ліга страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com>.
5. Національна асоціація страховиків України. URL: <https://www.nasu.com.ua>.

Ua.

6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua/fund/analytics>.
7. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua>.
8. Національне антикорупційне бюро. URL: <https://nabu.gov.ua>
9. Національний банк України. URL: <https://www.bank.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://rada.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу. URL : <https://www.fiu.gov.ua>.
13. Загальнодоступної інформаційної бази даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів. URL: <https://stockmarket.gov.ua>
14. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
15. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.
16. Офіційний сайт УАІБ (Українська асоціація інвестиційного бізнесу) / URL : www.uaib.com.ua.
17. Світовий банк в Україні. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
18. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/external/index.htm>.
19. The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org>.
20. Сайти періодичних видань:
 - офіційне друковане видання ДКЦПФР (Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL : www.nssmc.gov.ua.
 - Інформаційна база «SMIDA». URL : smida.gov.ua/db.
 - Фінанси України: науково-теоретичний, інформаційно-практичний журнал. URL: <http://finukr.org.ua>.